

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 พืชเศรษฐกิจ

พืชเศรษฐกิจ คือ พืชที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต มีลักษณะเด่นทางการค้า สามารถนำไปบริโภคโดยเป็นอาหารที่ให้วิตามิน แร่ธาตุ และเป็นแหล่งพลังงานของมนุษย์และสัตว์ อีกทั้งยังสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว และประกอบเป็นอาชีพได้

พืชเศรษฐกิจในประเทศไทย ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ปอแก้ว และอื่นๆ ส่วนพืชเศรษฐกิจในจังหวัดชุมพร ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน มะพร้าว กาแฟ ลองกอง มังคุด ส้ม และไม้ผลอื่นๆ

2.2 การศึกษาไถเคนในประเทศไทย

การศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของไถเคน ในประเทศไทยเริ่มโดยนักวิจัยชาวต่างประเทศ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2452 โดยนักวิจัยชาวเดนมาร์กเข้ามาสำรวจและเก็บตัวอย่างไถเคน จากเกาะช้าง จังหวัดตราด จำนวน 95 ชนิด ไปเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์ในประเทศเดนมาร์ก (Vainio, 1909, Poulson, 1930) ต่อมาปี 2521 นักวิจัยชาวญี่ปุ่นเข้ามาศึกษาและนำตัวอย่างไปเก็บไว้ที่ Kochi Gaknen College ประเทศญี่ปุ่น (Yoshimura, 1978) และล่าสุด P.A. Wolseley และคณะ เข้ามาศึกษาไถเคนด้านการใช้เป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพป่าทางภาคเหนือของประเทศไทย พบไถเคนจำนวน 307 สายพันธุ์ (Wolseley, 1997; Wolseley et al, 1991, 1994, 1997a & 1997b) พร้อมนำตัวอย่างทั้งหมดไปพิสูจน์และเก็บรักษาที่พิพิธภัณฑ์ในกรุงลอนดอน ประเทศสหราชอาณาจักร จะเห็นได้ว่า การศึกษาไถเคนในประเทศไทยถูกกระทำโดยชาวต่างประเทศมาตลอด ทำให้ข้อมูลและตัวอย่างอยู่ในความดูแลของต่างประเทศ จึงเป็นการยากที่นักวิจัยไทยจะนำมาพัฒนาใช้ประโยชน์

การศึกษาไถเคนโดยชาวไทย เริ่มใน ปีพ.ศ. 2537 โดยหน่วยวิจัยไถเคน คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพของไถเคนในเบื้องต้น จนถึงปัจจุบัน(พ.ศ. 2547) รวมเวลา 10 ปี ทำให้สามารถรวบรวมสายพันธุ์ไถเคนได้ประมาณ 30,000 ตัวอย่าง ประกอบด้วยไถเคนประมาณ 700 ชนิด โดยรวบรวมได้จากหลายพื้นที่ทางภาคกลางและภาคเหนือของประเทศไทย เช่น อุทยานแห่งชาติแม่สา-นาแก้ว สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ (Mongkulsuk, 1996 & 1997) อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ (หน่วยวิจัยไถเคน, 2547) และอุทยานแห่งชาติกุ

หินร่อนกล้า รวมทั้งได้จัดตั้งโครงการวิจัยต่อเนื่องทางด้านนิเวศวิทยา และนิเวศรีระของไลเคน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น การสำรวจไลเคนในประเทศไทย สรุปได้ดังตารางที่ 2.1

การศึกษาไลเคนในประเทศไทยที่ได้ถูกรายงานมาทั้งหมด ได้สำรวจในพื้นที่ทางภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือแทบทั้งสิ้น ทำให้ขาดข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของไลเคนทางภาคใต้ ดังนั้นการศึกษาไลเคนในพื้นที่จังหวัดชุมพรครั้งนี้ นอกจากทำให้เกิดฐานข้อมูลความหลากหลายของไลเคนบนพืชเศรษฐกิจแล้ว ยังทำให้ได้ข้อมูลความหลากหลายของไลเคนทางภาคใต้ที่จะทำให้ข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของไลเคนในประเทศไทยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 2.1 รายงานงานวิจัยไคเคนจากประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2536-2557

ปี พ.ศ.	วงศ์	สกุล	ชนิด	พื้นที่ศึกษา	เอกสารตีพิมพ์อ้างอิง
1993–1994		6	13	ภาคใต้ของประเทศไทย	Amataviwat (1994)
1996		6	44	สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์, จังหวัดเชียงใหม่ และป่าภูตืนสวนทราย จังหวัดเลย	Mongkulsuk <i>et al.</i> (1996-1997)
1998		6	7	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา สระบุรี นครนายก และ ปราจีนบุรี	Boonpragob <i>et al.</i> (1998)
2002	1	3	80	ทั่วประเทศ (เฉพาะวงศ์เทโลทริมาทาซิอิ)	Homchantara and Coppins (2002)
2004–2005	14	40	92	เกาะครามและเกาะแสมสาร จังหวัดชลบุรี	Buaruang <i>et al.</i> (2005)
2006	45	93	530	อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า จังหวัดพิษณุโลก	Mongkulsuk <i>et al.</i> (2007)

ตารางที่ 2.1 รายงานงานวิจัยไลเคนจากประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2536—2557 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	วงศ์	สกุล	ชนิด	พื้นที่ศึกษา	เอกสารตีพิมพ์อ้างอิง
2007	1	12	32	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทองและอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา (เฉพาะวงศ์กราฟีดาซิอิ)	Sutjaritturakan (2007)
2010	34	106	461	อุทยานแห่งชาติภูหลวง จังหวัดเลย	Monkolsuk <i>et al.</i> (2011, 2014a, 2014b)
2008–2012	1	26	211	ภาคใต้ของประเทศไทย (เฉพาะวงศ์กราฟีดาซิอิ)	Sutjaritturakan <i>et al.</i> , 2014